

İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Gebe Kadınları Nasıl Etkiler?

How Does the Use of the Internet and Social Media Affect Pregnant Women?

Büşra Değirmenciler¹ Pınar Serçekuş¹ Sevgi Özkan¹

¹ Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum, Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 21/04/2021

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 29/10/2021

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Türkiye, Published online: 05/12/2022

ÖZ

İnternet ve sosyal medya kullanımı dünya çapında olduğu gibi ülkemizde de giderek yaygınlaşmaktadır. Dünya nüfusunun %59.5'i, ülkemizin ise %79'u internet kullanıcıdır. Ülkemizde internet ve sosyal medya kullanım oranı dünya ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Yapılan çalışmalarda sağlık bilgisine ulaşmak için en sık kullanılan kaynağın internet olduğu belirlenmiştir. Kullanıcılar gizlilik, kolay ve hızlı ulaşım gibi nedenlere internet ve sosyal medyadan sağlık bilgisi aramaktadır. Kadınlar erkeklerden daha fazla oranda internetten sağlık bilgisi aramaktadır. Gebelik sürecinde bilgi ihtiyacı artan gebelerin hem interneti hem de sosyal medyayı sıkça kullandıkları çalışmalar ile gösterilmiştir. Gebeler internette doğum süreci, doğum şekilleri, fetal gelişim, yenidoğan bakımı, emzirme, gebelikte meydana gelen fizyolojik değişimler gibi konularda bilgi aramaktadır. Gebeler internet ortamlarından aldıkları bilgileri sağlık profesyonelleri ile paylaşmamaktadır. Bu durum gebelerin internet ve sosyal medyanın sebep olduğu, yanlış, eksik veya fazla bilgi ve mahremiyet kaybı gibi konular açısından risk altında olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Yapılan çalışmalar internet ve sosyal medya kullanımı sonucunda gebelerin, doğum korkularının arttığını, doğum deneyimini negatif algıladıklarını ve yanlış kararlar aldığını göstermiştir. Öte yandan internet ve sosyal medya, gebeler tarafından sosyal destek olarak görülmesi nedeniyle olumlu etkilere de sahiptir. İnternet ve sosyal medya kullanımı prenatal bağlanmada olumlu etki gösterebilmektedir. Gebelerin sağlık profesyonelleri tarafından yeterli bilgilendirilmesi ve güvenilir online ortamlara yönlendirilmeleri, yanlış bilgiler edinilmesini engelleyebilir. Aynı zamanda günümüz çağında sağlık profesyonellerinin teknolojik sağlık müdahaleleri oluşturmada da görev alması gerekli olmaktadır. Bu derlemenin amacı gebe kadınların, internet ve sosyal medya kullanımının ve buralardan aldıkları bilgilerden nasıl etkilendiğinin incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, sosyal medya, gebelik

ABSTRACT

The usage of the internet and social media is increasing in our country and worldwide. The internet is used by 59.5% of the world's population and 79% of our country. The rates of internet and social media use in our country are higher than the global average. According to the studies, internet is the most utilized source for accessing health information. Internet and social media are used for privacy, expeditious and simple access. According to the studies, women seek health information from the internet more than men. Pregnant women frequently use both the internet and social media. Pregnant women search for birth process, delivery types, fetal development, newborn care, breastfeeding, physiological changes. Pregnant women do not discuss with healthcare professionals the information received by internet. This circumstance demonstrates that pregnant women are vulnerable to incorrect, inaccurate, or excessive information, and loss of privacy caused by the internet and social media. According to studies, using the internet and social media during pregnancy increases childbirth fear, negatively impacts birth experience, and caused incorrect decisions. The internet and social media are seen as social support by pregnant women and have positive effects on prenatal attachment. Receiving sufficient information from healthcare professionals and orient pregnant women to reliable online environments may prevent misinformation. At the same time, healthcare professionals must create technological health interventions. The review aims to examine the use of the internet and social media among pregnant women and how they have been affected by information on it.

Keywords: Internet, social media, pregnancy

ORCID IDs of the authors: BD: 0000-0002-7008-2596; PS: 0000-0002-9326-3453; SÖ: 0000-0001-8385-210X

Sorumlu yazar/Corresponding author: Prof. Dr. Pınar Serçekuş

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum, Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, TÜRKİYE

e-posta/e-mail: pinarsercekus@gmail.com

Atf/Citation: Değirmenciler B, Serçekuş P, Özkan S. (2022). İnternet ve sosyal medya kullanımı gebe kadınları nasıl etkiler? Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 5(3), 453-458. DOI:10.38108/ouhcd.923961

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

İstatistikler internet ve sosyal medya kullanımının gün geçtikçe yaygınlaştığını göstermektedir. Dünya nüfusunun %59.5'i internet erişimine sahiptir ve yaklaşık 4.5 milyar sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır. İlerleyen yıllarda Dünya nüfusunun yarısından fazlasının sosyal medya kullanıcısı olacağı tahmin edilmektedir (Datareportal, 2021). TÜİK (2020) verilerine göre ülkemizde internet kullanım oranı %79'dur. Dünya'da sosyal medya kullanım oranı %53.6 iken, Türkiye'de bu oran %70.8'dir. Ülkemizde hem internet ve sosyal medya kullanım oranı hem de kullanım süreleri dünya ortalamasının üstündedir. İnternet kullanıcılarının %63'ü bilgi aramak, %36.3'ü ise sağlık bilgisi almak için internet kullanmaktadır (Datareportal, 2021). Sağlık bilgisine ulaşmada internet kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Yapılan çalışmalarda sağlık bilgisine ulaşmak için ilk kullanılan kaynağın internet olduğu belirlenmiştir (Serçekuş ve ark., 2020; Van de Belt ve ark., 2013). Kişiler gizlilik, kolay ve hızlı ulaşım gibi çeşitli nedenlerle internete başvurmaktadır (Chang ve Huang, 2020). Sağlık hizmetlerine erişmekte zorluk yaşayanlar da internete daha fazla başvurmaktadır (Amante ve ark., 2015). İnternette sağlık bilgisi aramaya yönelik yapılan bir çalışma, hastaların yaklaşık yarısının hekimlerden bilgi almadan önce online sağlık bilgisi aradıklarını göstermiştir (Hesse ve ark., 2005). Kullanıcılar internete sıklıkla ilaçların etkileri, yan etkileri ve yaşadıkları semptomlar hakkında bilgi almak için başvurmaktadır (Van de Belt ve ark., 2013). Ayrıca kullanıcılar sağlık kararlarını verirken interneti faydalı olarak değerlendirmektedir (Gencer ve ark., 2019).

Teknolojinin hayatımızın her alanına girmesi ile sosyal medyanın sağlık bilgisi için bir kaynak olarak kullanımında da artış yaşanmıştır (Gencer ve ark., 2019). Sosyal medya, kullanıcılar arasında iş birliği ve sosyal etkileşim sağladığı için sağlık sorunları hakkında iletişim kurmak ve iyi hissetme amaçlı kullanılabilir. (Moorhead ve ark., 2013). Ancak sosyal medya üzerinden sağlık bilgilerinin paylaşımında önemli riskler ortaya çıkmaktadır. Bunlardan ilki mahremiyetin kaybı, ikincisi ise kişinin bilgi ihtiyacına yönelik bilginin dengeli şekilde verilememesidir (Househ ve ark., 2018). Sosyal medya teknolojileri sağlık bilgilerini yayma konusunda etkili gibi görünse de burada yer alan bilgilerin kalitesi ve doğruluğu hakkındaki sorunların devam ettiğini unutmamak gerekir (Gill ve ark., 2013). İnternet ve sosyal medya aracılığı ile

elde edilen bilgilerin doğruluğu ve insanlar üzerindeki etkileri kesin değildir (Daraz ve ark., 2018). İnternetin yararlı olabilmesi için, insanların doğru ve güvenilir bilgileri nerede bulacaklarını ve bu bilgileri sağlık koşullarını iyileştirmek için nasıl kullanacaklarını bilmeleri gerekmektedir (Amante ve ark., 2015). İnternet aracılığı ile bilgiye ulaşan kişiler kafa karışıklığı yaşayabilmekte ve sağlık profesyonellerinden uygun olmayan isteklerde bulunarak, işlerin uzamasına yol açabilmektedirler (Dilliway ve Maudsley, 2008). Amerika'da yapılan bir çalışmada kişilerin internette sağlık bilgisi almadan önce ve sonrasında anksiyete seviyeleri ölçülmüş ve internette sağlık bilgisine ulaşan kişilerin anksiyete seviyelerinin arttığı görülmüştür (Norr ve ark., 2014). Online sağlık bilgilerinin genel kullanımı yanlış anlaşılmalara ve insan sağlığı üzerinde zararlı etkiye yol açabilir (Daraz ve ark., 2018).

Yapılan çalışmalarda internette sağlık bilgisi arama oranlarında cinsiyetler arası fark olduğu görülmektedir (Amante ve ark., 2015; Bidmon ve Terlutter, 2015). Kadınlar erkeklerden 1.5 kat daha fazla oranda internette sağlık bilgisi aramaktadır (Amante ve ark., 2015). Başka bir çalışmada ise internette bilgi alan kadınların, erkeklere kıyasla sağlık profesyonellerine daha az danıştığı görülmüştür (Chung, 2009). Bu durum kadınların internette yer alan bilgiler açısından daha fazla risk altında olmasına yol açabilir. Özellikle bilgi ihtiyacının arttığı gebelik döneminde kadınların bu yönden değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu derlemenin amacı gebelik döneminde bilgi ihtiyacı artan kadınların, internet ve sosyal medya kullanımının ve buralardan aldıkları bilgilerden nasıl etkilendiğinin incelenmesidir.

İnternet ve Sosyal Medya Kullanımının Gebeler Üzerindeki Etkileri

Gebelik sürecinde kadınların bilgi ihtiyacı artmakta ve gebe kadınlar pek çok farklı bilgi kaynağına yönelmektedirler (Grimes ve ark., 2014). İnternet, gebeliğe uyum sağlamak ve bilgi edinmek için sık kullanılan bir kaynaktır (Sayakhot ve Carolon-Olah, 2016). Gebe kadınların internet kullanımının incelendiği çalışmalarda, büyük çoğunluğunun internette bilgi aradığı görülmektedir (Bjelke ve ark., 2016; Gao ve ark., 2013; Serçekuş ve ark., 2021). Gebeler, interneti sağlık bilgisi almak ve tercihlerini belirlemek için önemli bir kaynak olarak görmektedir (Koyun ve Kesim, 2018). Gebelerin %99'u sorularına cevap bulmak için interneti kullanmaktadır (Baker ve Yang, 2018). Ülkemizde yapılan bir çalışmada

gebelerin sağlık profesyonellerinden daha çok internete başvurduğu belirlenmiştir (Serçekuş ve ark., 2021). Gebeler internette doğum süreci, doğum şekilleri, fetal gelişim, yenidoğan bakımı, emzirme, gebelikte meydana gelen fizyolojik değişimler gibi konularda bilgi aramaktadır (Bjelke ve ark., 2016; Kavlak ve ark., 2012; Serçekuş ve ark., 2021).

Gebelikte yaşanan sorunlara yönelik web sitelerinin incelendiği bir çalışmada, web sitelerinin %87'sinin tıbbi bir otoriteye bağlı olmadığı tespit edilmiştir. İnternet kaynaklarının %80'inin en az bir eksik ve yanlış bilgi içerdiği görülmüştür (Bryant ve ark., 2014). Gebelerin internetten aldıkları bilgileri yararlı bulması ve sağlık profesyonelleri ile bu bilgileri konuşmaları da dikkat çekici bulgulardır (Sayakhot ve Carolan-Olah 2016; Serçekuş ve ark., 2021). Bunun sonucunda gebelerin doğruluğu kesin olmayan bilgilere maruz kalması söz konusudur. Gebelikte yanlış, eksik veya fazla bilgilendirme doğuma ilişkin algıyı da olumsuz etkilemektedir (Serçekuş ve Okumuş, 2009). Ülkemizde yapılan bir çalışmada, gebelerin bir kısmı, internet ortamından doğuma ilişkin eriştikleri bilgilerin doğum korkularını artırdığını belirtmiştir (Serçekuş ve ark., 2021). Ayrıca gebeler karar süreçlerinde internette yer alan bilgilerden etkilenmektedirler. Kadınlar internet ortamındaki yanıltıcı veya çelişkili bilgilere dayanarak, gebelikleri ve doğumlarıyla ilgili yanlış karar verme riski ile karşı karşıyadır (Wallwiener ve ark., 2016). Sonuç olarak internette yer alan yanlış bilgiler hem yanlış kararlar alınmasına hem de doğuma ilişkin algının olumsuz şekillenmesine sebep olabilir. Sağlık profesyonellerinin internetten alınan bilgilerin kadınları nasıl etkilediğinin farkında olması önemlidir (Sayakhot ve Carolan-Olah, 2016).

Günümüzde sosyal medya anne adaylarının yaşamlarında önemli bir rol oynamaktadır (Baker ve Yang, 2018). Gebeler sosyal medyayı iki farklı amaçla kullanmaktadır. İlki paylaşım yapmak ikincisi ise sağlık bilgisi aramaktır (Baker ve Yang, 2018; Payton, 2021). Gebelerin sosyal medyada en sık gebeliklerini ilan etmek için paylaşım yaptıkları tespit edilmiştir (Zhu ve ark., 2019, Harpel, 2018). Ayrıca gebelik semptomları, gebelik süreci ve doğuma hazırlanmaya ilişkin paylaşımlarda bulunmaktadır (Zhu ve ark., 2019, Harpel, 2018). Gebelerin paylaşım yapmalarındaki en önemli etkenler heyecanı paylaşmak, tavsiye almak gibi nedenlerdir. Ancak bazı gebe kadınlar başkaları tarafından gebeliği duyurma vb. konularda paylaşım yapma beklentilerini yerine getirmek amacıyla istemeseler de paylaşım yapmak durumunda

kalmaktadır (Harpel, 2018). Başka bir çalışmada da kadınların doğum sonrası dönemde sosyal medyadan olumsuz etkilendikleri belirtilmiştir. Sosyal medyada paylaşılan doğum videoları ve fotoğraflarında yer alan kişilerin (arkadaşlar, ünlüler vb.) doğum sonrasında özenli, iyi ve mutlu görünmesi gebelerde iyi görünme baskısı yaratmıştır. Gebeler, kendi doğum deneyimleri ile sosyal medyada gördükleri paylaşımlar arasındaki fark nedeniyle hayal kırıklığına uğramakta ve doğumlarını negatif hatırlamaktadırlar. Sosyal medyada doğuma ilişkin yapılan paylaşımların gerçeği yansıtmadığı ve gerçekçi olmayan beklentilere sebep olduğu belirlenmiştir (Sandercombe, 2020). Prenatal bağlanma da gebelikte sosyal medya kullanımından etkilenmektedir. Gebeliğiyle ilgili paylaşım yapanların, sık paylaşım yapanların ve birden fazla grupta paylaşım yapanların prenatal bağlanmalarının daha yüksek olduğu gösterilmiştir (Harpel, 2018).

Çin'de yapılan bir çalışmada gebelerin sosyal medyayı paylaşım yapmaktan daha çok bilgi almak için kullandıkları tespit edilmiştir. Gebeler sosyal medyada genellikle fetal gelişim, gebelikte beslenme gibi konuları aramışlardır (Zhu ve ark., 2019). Amerika'da yapılan bir çalışmada gebelerin %89'unun gebelik ve ebeveynlik ile ilgili soru ve öneriler için sosyal medyayı kullandığı tespit edilmiştir (Baker ve Yang, 2018). Ülkemizde gebelerin yarısından fazlasının sosyal medyayı doğuma ilişkin bilgi almak amaçlı kullandığı görülmüştür (Serçekuş ve ark., 2021). Sağlık profesyonelleri ile olan iletişimin yetersizliği, hızlı yanıt arayan gebelerin sosyal medyada yanlış bilgilere ulaşmasına sebep olmaktadır (Payton ve Woo, 2021). Gebelikte ilgili bilgi aramak için sosyal medyanın yüksek oranda kullanılması, gebelerin yeterli bilgiye doğru kaynaklardan ulaşamadıkları anlamına gelmektedir (Zhu ve ark., 2019). Gebeler sosyal medyayı, başkaları ile iletişimde olmak ve istedikleri anda cevap bulmak sebebiyle bir sosyal destek türü olarak algılamaktadır (Baker ve Yang 2018; Zhu ve ark., 2019). Sosyal medya, sosyal destek sağlaması nedeniyle olumlu etkiye sahip olsa da sosyal medyada bulunan bilgilerin doğruluğundan emin olmak zordur (Zhu ve ark., 2019). Gebeler, mahremiyetin korunamaması, doğru ölçüde bilgi alamama (Househ ve ark., 2018), reklam amaçlı sömürülme, sosyal medyaya bağımlılık (Smailhodzic 2016) ve yanlış bilgiyi hem kendi hem de yenidoğanın hayatında sürdürme açısından risk altında olabilir (Daraz 2018; Zhu ve

ark., 2019). Bu risklerin gebeleri olduğu kadar yenidoğanı da etkileyebileceği unutulmamalıdır.

Günümüzde internet ve sosyal medya uygulamaları sağlık profesyonelleri tarafından gebelerin bakımında kullanılmaya başlanmış ve yaygınlaşmaktadır. Bir sistematik derleme ve meta-analiz çalışmasının sonucunda sosyal medya ve internet uygulamalarının doğum öncesi ve doğum sonrası dönemlerde anne sağlığını iyileştirme potansiyeline sahip olduğu görülmüştür (Chan ve Chen, 2019). Sağlık profesyonelleri tarafından oluşturulan teknolojik sağlık müdahalelerin olumlu etkisi olduğu görülmektedir (Kruse ve Beane, 2018). Giderek artan sosyal medya ve internet kaynaklı sağlık müdahaleleri göz önüne alınarak, sağlık profesyonelleri sosyal medyada daha etkin rol almalıdırlar (Payton ve Woo, 2021). Sağlık profesyonelleri sosyal medyanın getirdiği potansiyel risklerin farkında olmalı ancak sosyal medyayı da mesleki gelişim için bir araç olarak kullanabilmelidirler (Siegmund, 2020).

Sonuç ve Öneriler

İnternetin yaygınlaşması, içeriğinin nasıl ve kimler tarafından hazırlandığı belli olmayan internet kaynaklarına ulaşımı kolaylaştırmıştır. Ancak burada yer alan bilgilerin doğruluğu kesin değildir ve herkes bu bilgileri değerlendirmek için yeterli ve doğru bilgiye sahip değildir. Online ortamlardan sağlık bilgisi alan kişiler bu bilgileri genellikle sağlık profesyonelleri ile tartışmamaktadır. Bu durum alınan bilgilerin doğru kabul edilmesine ve riskli davranışların sürdürülmesine sebep olabilir. Gebelik döneminde bilgi ihtiyacı artan kadınlar, sağlık profesyonellerine danışmaktan daha çok internete yönelmektedir. Gebeler sosyal medyayı hem paylaşım yapmak hem de bilgi aramak için kullanmaktadırlar. Ancak internette yer alan bilgilerden olumsuz etkilenmelerini önleyecek bir denetim mekanizması bulunmamaktadır. Sosyal medya kullanımı bazı gebeler üzerinde olumlu etkiye sebep olsa da yanlış bilgilenme riskinin olduğu unutulmamalıdır. Gebelerin sağlık profesyonelleri tarafından uygun ve yeterli şekilde bilgilendirilmesi, online ortamlarda bilgi arayışını azaltabilir. Gebelerin yeterli bilgi sahibi olması, online ortamlarda karşılaştıkları bilgileri uygun şekilde değerlendirmelerine katkı sağlayarak sağlığın korunmasına yardımcı olabilir. Sağlık profesyonellerinin teknolojik sağlık müdahaleleri oluşturmada görev alması, gebelerin güvenilir online bilgi kaynaklarına ulaşmasında yararlı olacaktır. Gebelerin sosyal medya ve internet

kullanımından nasıl etkilendiklerine yönelik daha fazla çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Araştırmanın Etik Yönü/ Ethics Committee Approval: Kullanılan literatür kaynaklar bölümünde gösterilmiştir.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: PS, BD; Tasarım: PS; Danışmanlık: SÖ, PS; Veri toplama ve/veya Veri İşleme BD; Kaynak Tarama; BD; Makalenin Yazımı BD; Eleştirel inceleme: SÖ, PS

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması söz konusu değildir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Gebe kadınların internet ve sosyal medya kullanımına ilişkin verilerinin ayrıntılı incelemesini sunar.
- Gebe kadınlarda internet ve sosyal medya kullanımının hem olumlu hem olumsuz etkilerini sunar.
- Gebe kadınlarla çalışan sağlık profesyonellerine, internet ve sosyal medya kullanımı hakkında farkındalık sağlar.

Kaynaklar

- Amante DJ, Hogan TP, Pagoto SL, English TM, Lapane KL. (2015). Access to care and use of the internet to search for health information: results from the US national health interview survey. *Journal of Medical Internet Research*, 17(4), e106
- Baker B, Yang I. (2018). Social media as social support in pregnancy and the postpartum. *Sexual& Reproductive Healthcare*, 17, 31–34.
- Bjelke M, Martinsson AK, Lendahls L, Oscarsson M. (2016). Using the Internet as a source of information during pregnancy-A descriptive cross-sectional study in Sweden. *Midwifery*, 40, 187-191.
- Bidmon S, Terlutter R. (2015). Gender differences in searching for health information on the internet and the virtual patient-physician relationship in Germany: exploratory results on how men and women differ and why. *Journal of Medical Internet Research*, 17(6), e156
- Bryant AG, Narasimhan S, Bryant-Comstock K, Levi EE. (2014). Crisis pregnancy center websites: information, misinformation and disinformation. *Contraception*, 90(6), 601–605.
- Chan KL, Chen M. (2019). Effects of social media and mobile health apps on pregnancy care: Meta-analysis. *Journal of Medical Internet Research*, 7(1), e11836.
- Chang CC, Huang MH. (2020). Antecedents predicting health information seeking: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Information Management*, 54, 102115.

- Chung JE. (2013). Patient-provider discussion of online health information: results from the 2007 Health Information National Trends Survey (HINTS). *Journal of Health Communication*, 18(6), 627-648.
- Daraz L, Morrow AS, Ponce OJ, Farah W, Katabi A, Majzoub A, et al. (2018). Readability of online health information: a meta-narrative systematic review. *American Journal of Medical Quality*, 106286061775163.
- Datareportal (2021). Digital 2021, Global digital overview. Erişim tarihi: 24.03.2021 <https://datareportal.com/reports/digital-2021-global-overview-report>
- Dilliway G, Maudsley G. (2008). Patients bringing information to primary care consultations: a cross-sectional (questionnaire) study of doctors' and nurses' views of its impact. *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 14(4), 545-547.
- Gao LL, Larsson M, Luo SY. (2013). Internet use by Chinese women seeking pregnancy-related information. *Midwifery*, 29(7), 730-735.
- Gencer Z, Daşlı Y, Biçer EB. (2019). Sağlık iletişiminde yeni yaklaşımlar: dijital medya kullanımı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(1), 42-52.
- Gill HK, Gill N, Young SD. (2013). Online technologies for health information and education: a literature review. *Journal of Consumer Health on the Internet*, 17(2), 139-150.
- Grimes HA, Forster DA, Newton MS. (2014). Sources of information used by women during pregnancy to meet their information needs. *Midwifery*, 30(1), e26-33.
- Harpel T. (2018). Pregnant women sharing pregnancy-related information on facebook: web-based survey study. *Journal of Medical Internet Research*, 20(3), e115.
- Hesse BW, Nelson DE, Kreps GL, Croyle RT, Arora NK, Rimer BK, et al. (2005). Trust and sources of health information: the impact of the internet and its implications for health care providers: findings from the first health information national trends survey. *Archives of Internal Medicine*, 165, 2618-2624.
- Househ M, Grainger R, Petersen C, Bamidis P, Merolli M. (2018). Balancing between privacy and patient needs for health information in the age of participatory health and social media: a scoping review. *Yearbook of Medical Informatics*, 27(1), 29-36.
- Kavlak O, Atan SU, Gulec D, Ozturk R, Atay N. (2012). Pregnant women's use of the internet in relation to their pregnancy in Izmir, Turkey. *Informatics for Health and Social Care*, 37(4), 253-263.
- Koyun A, Kesim Sİ. (2018). Gebelikte karar vermeye internetin etkisi: sistematik bir inceleme. 3. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi, S.9
- Kruse CS, Beane A. (2018). Health information technology continues to show positive effect on medical outcomes: systematic review. *Journal of Medical Internet Research*, 20(2), e41
- Moorhead SA, Hazlett DE, Harrison L, Carroll JK, Irwin A, Hoving C. (2013). A new dimension of health care: systematic review of the uses, benefits, and limitations of social media for health communication. *Journal of Medical Internet Research*, 15(4), e85
- Norr AM, Capron DW, Schmidt NB. (2014). Medical information seeking: Impact on risk for anxiety psychopathology. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 45(3), 402-407.
- Payton A, Woo BKP. (2021). Instagram content addressing pruritic urticarial papules and plaques of pregnancy: observational study. *Journal of Medical Internet Research Dermatol*, 4(1), e26200
- Sandercombe C. (2020). Women's experience of traumatic childbirth: An interpretative phenomenological analysis. A thesis submitted in partial fulfilment of the requirements of the University of the West of England, Bristol for the degree of Professional Doctorate in Health Psychology.
- Sayakhot P, Carolan-Olah M. (2016). Internet use by pregnant women seeking pregnancy-related information: a systematic review. *BMC Pregnancy Childbirth*, 16, 65.
- Serçekuş P, Okumuş H. (2009). Fears associated with childbirth among nulliparous women in Turkey. *Midwifery*, 5(2), 155-62
- Serçekuş P, Gencer H, Özkan S. (2020). Finding useful cancer information may reduce cancer information overload for internet users. *Health Information & Libraries Journal*, 37(4), 319-328.
- Serçekuş P, Değirmenciler B, Özkan S. (2021). Internet use by pregnant women seeking childbirth information. *Journal of Gynecology Obstetrics and Human Reproduction*, 50(8), 102144.
- Siegmund LA. (2020). Social media in occupational health nursing: helpful or harmful? *Workplace Health & Safety*, 68(9), 408-414.
- Smailhodzic E, Hooijsma W, Boonstra A, Langley DJ. (2016). Social media use in healthcare: a systematic review of effects on patients and on their relationship with healthcare professionals. *BMC Health Services Research*, 16, 442.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Hanehalkı Bilişim Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. 2020. Erişim tarihi: 24.03.2021 [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679)
- Van de Belt TH, Engelen LJ, Berben SA, Teerenstra S, Samsom M, Schoonhoven L. (2013). Internet and social media for health-related information and communication in health care: preferences of the

dutch general population. *Journal of Medical Internet Research*, 15(10), e220

Zhu C, Zeng R, Zhang W, Evans R, He R. (2019).Pregnancy-related information seeking and sharing in the social media era among expectant mothers: qualitative study. *Journal of Medical Internet Research*, 21(12), e13694

Wallwiener S, Müller M, Doster A, Laserer W, Reck, C., Pauluschke-Fröhlich J, et al. (2016). Pregnancy eHealth and mHealth: user proportions and characteristics of pregnant women using Web-based information sources—a cross-sectional study. *Archives of Gynecology and Obstetrics*, 294(5), 937–944.